

Suomen evankelisluterilaisen ja Inkerin evankelisluterilaisen kirkon välisen ystävyysseurakuntatyön periaatteet

1. Taustaa

Ystävyysseurakunnilla on kirkollisten järjestöjen ohella keskeinen rooli Suomen ja Inkerin kirkkojen välisessä yhteydessä ja yhteistoiminnassa.

Seurakuntien, järjestöjen ja kirkon keskusten yhteistyö Inkerin seurakuntien kanssa alkoi laajassa mitassa 1980–1990-lukujen vaihteessa. Tästä yhteistyöstä kehittyi monimuotoista toimintaa, jonka tavoitteena oli tukea Inkerin kirkon elyvän seurakuntaelämän jälleenrakentamista. Seurakuntatason yhteistyön lisääntyessä nähtiin tarpeelliseksi lisätä keskinäistä tiedonvaihtoa sekä Inkerin kirkkoa ja sen seurakuntia koskevan tiedon lisäämistä suomalaisissa seurakunnissa. Kirkon ulkoasiain neuvoston asettama ystävyysseurakuntatyön työryhmä vastasi inkeriläisseurakuntiin solmittavien ystävyysseurakuntasopimusten koordinoinnista vuosina 1990 – 2004. Kirkkohallituksen ulkoasiain osasto ja Kirkon ulkomaanapu alkoivat järjestää neuvottelu- ja koulutuspäiviä seurakuntien ystävyysseurakuntatyön vastuuhenkilöille. Alkuun Inkerin kirkon suomalaisille ystävyysseurakunnille järjestettiin omia neuvottelupäiviä, mutta vuodesta 2003 lähtien Viron, Inkerin ja Unkarin ystävyysseurakunnat ovat kokoontuneet yhteisille neuvottelupäiville.

Inkerin kirkon ja sen seurakuntien kanssa tapahtuvan yhteistyön tukena Suomen kirkon seurakunnilla on ollut Kirkon ulkoasiain neuvoston kokoama yleisohje, johon ystävyysseurakuntatoiminnan yleiset periaatteet on kirjattu. Lisäksi kirkon järjestöjen Inkeri-neuvottelukunta ja ystävyysseurakunnat sopivat vuonna 1999 yhteisistä tavoitteista. Inkerin kirkon kanssa tehtävän yhteistyön periaatteita ja menettelytapoja säätelee viimekädessä Suomen ja Inkerin kirkkojen vuonna 2000 allekirjoittama yhteistyöasiakirja. Asiakirjaan liittyy Suomen ja Inkerin kirkkojen yhteisen virkatyöryhmän muistio vuodelta 1997.

Kirkon ulkoasiain neuvoston vuonna 2009 hyväksymä kirkon ekumeeninen strategia ja vuonna 2010 hyväksymä kirkon lähetysstrategia määrittelevät luterilaisten sisarkirkkojen kanssa tehtävän yhteistyön periaatteita sekä seurakunta- että järjestötasolla. Yhteistyön kantavana periaatteena on osapuolten välinen tasapuolinen kumppanuus.

Tilanne on monin tavoin muuttunut siitä, kun edellä mainittu seurakuntien ja järjestöjen Inkerin kirkon kanssa tehtävän yhteistyön periaatteita kirjanneen asiakirjan muotoilusta sovittiin. Inkerin kirkko on vahvistunut, sen toiminta on monipuolistunut ja laajentunut, ja yhteydenpito suomalaisten Inkerin ystävyysseurakuntien välillä on kehittynyt ja yhteistyömuodot vakiintuneet. Toiminnassa tulisi ottaa entistä vahvemmin huomioon Inkerin kirkon toivomuksia yhteistyön periaatteista ja käytännön linjauksista.

Tässä asiakirjassa kootaan yhteen ja saatetaan ajan tasalle ne periaatteet ja toimintatavat, joita Inkerin evankelisluterilaisen kirkon seurakuntien kanssa ystävyysseurakuntasopimuksen solmineiden Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakuntien tulisi ottaa huomioon yhteistyössä inkeriläisten kumppaniseurakuntiansa kanssa.

2. Ystävyyss seurakuntatyön käsite

Ystävyyss seurakuntatyöllä tarkoitetaan Inkerin evankelisluterilaisen kirkon ja Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakuntien välillä tehtävää yhteistyötä, joka perustuu aina kahden tai useamman seurakunnan välillä solmittuun, sopijaosapuolten päättävissä elimissä hyväksytyyn kirjalliseen sopimukseen.

Ystävyyss seurakuntatyö voi toteutua seuraavin tavoin. Se voi olla

- Yhteistyötä, joka voi toteutua muun muassa diakonia-, lähetys-, musiikki-, nuoriso- tai lapsityössä
- Vastavuoroisia seurakunta- ja työntekijävierailuja
- Työntekijävaihtoa
- Taloudellista tai muuta aineellista tukea
- Seurakuntien välistä hengellistä yhteyttä ja esirukousta
- Inkerin kirkon rovastikunnallisen työn tukemista
- Inkerin kirkon yhteisten työmuotojen tukemista
- Muu näihin verrattava yhteistyö

3. Ystävyyss seurakuntatyön periaatteet

Inkerin evankelisluterilaisen kirkon seurakuntien kanssa ystävyyss seurakuntasopimuksen solmineet Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnat

- kunnioittavat Inkerin kirkkoa ja sen seurakuntia tasavertaisina yhteistyösopimuksina;
- sitoutuvat noudattamaan Suomen ja Inkerin kirkkojen keskinäisissä yhteistyöasiakirjoissa mainittuja sekä muita kirkkojen keskinäisissä neuvotteluissa sovittuja periaatteita ja toimintatapoja;
- pitävät tärkeänä Suomen ja Inkerin kirkkojen keskinäisen yhteyden monipuolista vaalimista ja kehittämistä Kristuksen evankeliumin julistamiseksi maailmalle ja hänen antamansa palvelutehtävän toteuttamiseksi maailmassa;
- pyrkivät edistämään rakentavalla tavalla Suomen ja Inkerin kirkkojen ja niiden jäsenten keskinäisen tuntemuksen syvenemistä ja kirkkojen itseymmärrykseen vaikuttavien tekijöiden ymmärtämistä;
- pyrkivät edistämään omalla toiminnallaan ja yhteistyössä toistensa kanssa Inkerin kirkon omaehtoista kehitystä suvereenina kirkkona sekä osana luterilaisten kirkkojen kommuuniota ja universaalia Kristuksen kirkkoa;

- kunnioittavat yhteistoiminnassaan Suomen ja Inkerin kirkkojen kirkkojärjestystä, perinnettä ja toimintatapoja;
- ymmärtävät Suomen kirkon yhteydet Inkerin kirkon kanssa kokonaisuutena, jossa ystävyysseurakuntatoiminta, järjestöjen yhteistyö ja kirkon virallisten tahojen toiminta täydentävät toisiaan;
- pyrkivät noudattamaan Inkerin kirkon antamia taloudellisen tuen maksukanavia ja kohteita koskevia suosituksia.

4. Yhteisistä toimintalinjoista sopiminen

Suomalaiset ystävyysseurakunnat sopivat yhteistyöstään Inkerin kirkon seurakuntien kanssa ensisijaisesti kahdenvälisesti. Mikäli jollakin Inkerin kirkon seurakunnalla on Suomessa kaksi tai useampi ystävyysseurakunta, on jälkimmäisten välistä tiedonkulkua ja työn koordinoimista syytä vahvistaa.

Inkerin kirkon seurakuntien kanssa solmittavien uusien ystävyysseurakuntasuhteiden solmimisesta tai vanhojen lakkauttamisesta ilmoitetaan Kirkkohallituksen ulkoasiain osastolle, joka ylläpitää ystävyysseurakuntasuhteita ja niiden yhdyshenkilöitä koskevaa rekisteriä. Ystävyysseurakuntatyön yhdyshenkilöt – niiltä osin kuin ovat ilmoittaneet yhteystietonsa Kirkkohallituksen ulkoasiain osastolle – kutsutaan ystävyysseurakuntatyötä ja seurakuntien kansainvälistä vastuuta koskeville kokonaiskirkollisille neuvottelupäiville.